

ECHO

ZACHODNIOPOMORSKIEJ WSI

Nr 11/2023

WYSTĄPIENIE O ROZSZERZENIE BENEFICJENTÓW 12
DODATKU DLA SOŁTYSÓW

ODTWARZANIE POTENCJAŁU PRODUKCJI 17
ROLNEJ – WCIĄŻ MOŻNA SIĘ STARAĆ O FUNDUSZE

DOPŁATY DO UBEZPIECZEŃ ROLNYCH W 2024 R. 18

**Bank Spółdzielczy
w Goleniowie**

**Kredyt WŁASNY HEKTAR
na zakup ziemi**

- okres kredytowania do 15 lat
- kredyt do 800 000 zł

O szczegóły pytaj w placówkach Banku:
NOWOGARD, MASZEWO, LOBEZ, WĘGORZYNO, CHOCIWEL,
GOLENIÓW, DOBRZANY, DOBRA, IŃSKO, STEPnica

www.bsgoleniow.pl

Zachodniopomorska Izba Rolnicza

- Prezes Izby: Andrzej Karbowy
Wiceprezes Izby: Jerzy Mariak
Członkowie Zarządu: Mirosław Ignaszak, Kazimierz Kuligowski, Anna Rydzkowska
- Zajmujemy się w szczególności:
- bezpłatnym doradztwem prawnym;
 - działalnością szkoleniową;
 - zbieraniem opinii, wniosków, analiz i informacji gospodarczych;
 - działaniem na rzecz tworzenia rynku rolnego;
 - pomocą w powoływaniu zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych;
 - doradztwem w zakresie produkcji rolniczej;
 - współpracą z jednostkami doradztwa rolniczego;
 - działaniem na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi;
 - doradztwem w zakresie poprawy jakości produktów rolniczych;
 - promowaniem produktów rolniczych i ich eksportu;
 - działaniem na rzecz ochrony środowiska i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

Echo Zachodniopomorskiej Wsi: pismo Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Adres redakcji:

ul. Chmielewskiego 22A/9, 70-028 Szczecin

tel. 91 484 40 72

e-mail: izba@zir.pl

www.zir.p

ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin

tel. 94 346 05 14

e-mail: koszalin@zir.pl

www.zir.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Szanowni Państwo!

22 listopada zakończyły się wybory w Samorządzie Rolniczym. Jest to trudny okres ze względu na równoległe wybory parlamentarne i sprawną kontynuację współpracy.

Jako rolnicy potrzebujemy natychmiastowych działań w zachowaniu naszych gospodarstw w minimum płynności finansowej.

Z nowymi wyborami zarówno parlamentarnymi jak i w Samorządzie rolniczym wiążemy nadzieję na kontynuację oraz szybkie rozwiązania korzystne dla rolników.

Mając na uwadze kolportaż naszego czasopisma, chciałbym już w tym wydaniu złożyć wszystkim rolnikom z okazji zbliżających się świąt najserdeczniejsze życzenia. Życzę przede wszystkim zdrowia, wiary i siły do bycia dalej rolnikiem.

Zachęcam do lektury celem zapoznania się z innymi ważnymi wydarzeniami.

Andrzej Karbowy – Prezes Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Spis treści

INFORMACJE ZACHODNIOPOMORSKIEJ IZBY ROLNICZEJ	4
POSIEDZENIA ZARZĄDU	4
POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH	5
INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH	9
INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA	16
KPO: ROLNICTWO 4.0 – NABÓR STARTUJE	17
ODTWARZANIE POTENCJAŁU PRODUKCJI ROLNEJ – WCIĄŻ MOŻNA SIĘ STARAĆ O FUNDUSZE	17
INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI	18
DOPLATY DO UBEZPIECZEŃ ROLNYCH W 2024 R.	18

INFORMACJE ZACHODNIOPOMORSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

POSIEDZENIA ZARZĄDU

Dnia 7 listopada br. w biurze Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej odbyło się posiedzenie nowo wybranego Zarządu, w skład którego weszli: pan Andrzej Karbowy – Prezes, pan Mirosław Ignaszak – Wiceprezes oraz członkowie: pani Danuta Lebioda, pan Jerzy Kopaszewski, pan Władysław Bieniek. W spotkaniu uczestniczył także pan Waław Klukowski – Delegat do KRIR oraz w części pani Agata Strójwąg – Dyrektor Pomorskiego Biura Regionalnego TUV.

Posiedzenie otworzył i poprowadził pan Andrzej Karbowy – Prezes. Jednym z głównych tematów spotkania było przedstawienie i omówienie planu organizacyjnego dotyczącego pracy Zarządu w najbliższym czasie. Przede wszystkim ustalono kwestie związane z organizacją spotkań Zarządu, uczestnictwa w konferencjach czy Radach Powiatowych. Uzgodniono również nadzór przedstawiciela Zarządu nad poszczególnymi powiatami. I tak Prezes Zarządu odpowiedzialny będzie za następujące powiaty: policki, choszczeński i goleniowski, Wiceprezes – wałecki, drawski, białogardzki; p. Danuta Lebioda – koszaliński, sławieński, kołobrzegi, szczecinecki; p. Jerzy Kopaszewski – myśliborski, gryfiński; p. Władysław Bieniek – świdwiński, gryficki, łobeski; p. Waław Klukowski – pyrzycki, stargardzki, kamieński.

Dalsza część posiedzenia w dużej mierze poświęcona była omówieniu aktualnej sytuacji w rolnictwie, szczególnie na rynkach rolnych. Zarząd ZIR zwrócił uwagę na dramatyczną sytuację na rynku kukurydzy, gdzie sezon zbiorów trwa, a podmioty skupowe nie są zainteresowane jej zakupem od rolników, poza tym cena z każdym dniem spada. Sytuacja na rynku zbóż także jest niezadowolająca, co wynika z nadmiaru ukraińskiego zboża zalegającego w magazynach. Niestety mimo obecnie bardzo niskich cen żyta, poprzednie kwartały były korzystne, przez co średnia z 11 kwartałów wskazała wysoki poziom. Spowodowało to dość znaczny wzrost kwoty podatku rolnego, dlatego też Zarząd ZIR podkreśla, że kwota średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2024 ogłoszona przez Prezesa GUS jest za wysoka. Członkowie Zarządu wyrazili swoje niezadowolone również w stosunku do wysokości opłat weterynaryjnych pobieranych przez Głównego Lekarza Weterynarii lub właściwego powiatowego, wojewódzkiego lekarza weterynarii. Stawki opłat są określone przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r., w których wyszczególnione są kwoty za czynności

trwające godzinę i za każde rozpoczęte 15 minut dodatkowo płatne, co jest nie do przyjęcia. Zarząd ZIR wskazuje na konieczność dokonania zmian obowiązujących przepisów prawa dotyczących opłat lub należności za kontrole urzędowe.

W kolejnej części posiedzenia pani Dyrektor Pomorskiego Biura Regionalnego TUV przedstawiła reguły funkcjonowania TUV oraz zasady współpracy z TUV w związku z podpisaną przez Zachodniopomorską Izbę Rolniczą a TUV „TUV” w dniu 15.10.2020 r., umową o utworzeniu ZWC „Pomorze Zachodnie”.

Na zakończenie Zarząd zajął się przeanalizowaniem bieżącej korespondencji, która wpłynęła do biura ZIR.

Następnie Zarząd ZIR zapoznał się z bieżącą korespondencją jaka wpłynęła do Biura ZIR w ostatnim czasie oraz przyjął do realizacji wnioski z posiedzeń rad powiatowych VII kadencji ZIR.

W dniu 30 listopada br. odbyło się posiedzenie Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej połączone z posiedzeniem komisji budżetowej. Po wspólnym zapoznaniu się z kompletem dokumentów i omówieniu projektu budżetu ZIR, komisja budżetowa zaopiniowała go pozytywnie.

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH

9 listopada br. odbyło się posiedzenie nowo wybranej rady powiatowej powiatu polickiego. W spotkaniu oprócz członków rady uczestnikami byli również przedstawiciele: Nadleśnictwa Trzebież pan Jerzy Kolasieński, Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Szczecinie: pan Maciej Prost – Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Małgorzata Stefaniak oraz pani Ewa Rutkowska – powiatowy Lekarz Weterynarii, a także Członek Zarządu ZIR pan Jerzy Kopaszewski.

Posiedzenie od przywitania rozpoczęła przewodnicząca pan Marek Szczepankiewicz, po czym członkowie rady powiatowej jednogłośnie zatwierdzili program posiedzenia. Następnie głos zabrał przedstawiciel Nadleśnictwa Trzebież, który przedstawił obecnym jak wyglądają zasady odwołania od szacowania szkód łowieckich, przydzielonych do zadań Nadleśnictwa obowiązującą ustawą prawo łowieckie. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu. W celu rozpatrzenia odwołania nadleśniczy dokonuje oględzin lub szacowania ostatecznego, które dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Na pisemny wniosek członka zespołu w oględzinach lub szacowaniu ostatecznym może również brać udział przedstawiciel właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej.

O terminie oględzin lub szacowania ostatecznego nadleśniczy zawiadamia członków zespołu oraz przedstawiciela izby rolniczej – nie później jednak niż przed upływem 3 dni od dnia otrzymania odwołania. Należy zwrócić uwagę, że niestawiennictwo powyższych osób nie wstrzymuje dokonania oględzin lub szacowania ostatecznego. Po zakończeniu oględzin lub szacowania ostatecznego sporządza się protokół, a dodatkowo do

protokołu załącza się opinię przedstawiciela izby rolniczej na temat oszacowania szkody. Następnie członkowie rady podjęli temat związany z planami łowieckimi, dochodząc do wniosku, że plany łowieckie powinny być podobne do tych z lat 80. XX w. (wtedy nie występował problem ani z dzikami, ani z jeleniami). Ważne jest, aby na terenie całego kraju wprowadzone zostały jednakowe przepisy, a także żeby zintensyfikować redukcję dzików na terenie obwodów łowieckich celem realizacji walki z wirusem Afrykańskiego Pomoru Świń, który dziesiątkuje polskie chlewnie. Poszukiwania padłych osobników mają ograniczoną skuteczność, a dziki lepiej redukować jak są zdrowe. Zapobiega to roznoszeniu wirusa przez drapieżniki i padlinożerców, zwłaszcza krukowate. Pozyskiwanie osobnika z ASF oznacza konieczność utylizacji wszystkich dzików znajdujących się w chłodni, zorganizowanie poszukiwania innych padłych osobników, wynajęcie firmy utylizacyjnej, zaangażowanie PIW. To wszystko wymaga dużego nakładu czasu i generuje potężne koszty.

Zaraz po tym przedstawiciele weterynarii przekazali ogólne informacje związane z wirusową chorobą ASF, na którą chorują wyłącznie świnie i dziki. Choroba ta bardzo szybko się rozprze-

strzenia również na terenie naszego województwa. Podkreślili, że kraj, w którym wystąpi ASF narażony jest na bardzo duże straty ekonomiczne w przemyśle mięsny oraz hodowli, powodowane upadkami świń, kosztami likwidacji ognisk choroby, a także wstrzymaniem obrotu i eksportu świń, mięsa wieprzowego oraz produktów pozyskiwanych od świń. Przedstawione zostało postępowanie w przypadku znalezienia padłego dzika oraz zasady zmierzające do eliminacji wirusa. Należy pamiętać, że tylko ścisłe przestrzeganie tych zasad minimalizuje ryzyko ewentualnego rozprzestrzenienia się choroby, w tym ryzyko wprowadzenia ASF do gospodarstw, w których utrzymywane są świnie.

Kończąc powyższy temat wojewódzki lekarz weterynarii zobrazował jeszcze proces rozprzestrzeniania się ognisk ASF głównie na terenie naszego województwa oraz zaapelował o zgłaszanie każdego przypadku podejrzenia zakażenia ASF.

Na zakończenie posiedzenia przedstawiciele rady powiatowej powiatu polickiego będący jednocześnie członkami WZ ZIR przekazali relację z odbytego w dniu 27 października br. posiedzeniu Walnego Zgromadzenia VII kadencji Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Białogard, 15.11.2023 roku. Spotkanie otworzyła przewodnicząca RP Białogard Anna Rydzkowska witając gości i członków Rady oraz rolników. Złożyła podziękowania dla byłych członków RP VI kadencji tj. B. Klepuszewskiej, P. Mazik, M. Rusinek.

Dyskusja rozpoczęła się od tematu wysokości podatku rolnego. Głównym celem osiągnięcia porozumienia jest rozmowa, wymiana argumentów w sprawie min. wysokości ceny żyta do podatku rolnego. GUS podał wysoką stawkę podatku rolnego, co nie odzwierciedla się w cenach na skupie. Nie wszystkie Rady Gmin podejmują uchwały obniżając tę cenę żyta. Argumenty są różne, czasami jest to 1%, czasami 20% w stosunku do roku poprzedniego.

Następny temat to m.in. promocja produktów polskiego rolnictwa. Przy wsparciu samorządów lokalnych oraz KOWR

jest taka szansa. Zebrani stwierdzili, że to dobra inicjatywa, ale warunek – robić to w większych miastach. W najbliższym czasie na początek propozycja promocji gęsiny, gdzie tylko w okresie jesiennym są najlepsze walory smakowe tego mięsa.

Sprawa Spółek Wodnych – w powiecie białogardzkim brak spółki wodnej. Jakże są oczekiwania rolników w tej kwestii? Co robimy jako rolnicy? Zakładamy spółkę czy nie? Spółka może zostać włączona do Partnerstwa Wodnego? Ostatecz-

ną decyzję podejmą rolnicy przy propozycji oczekiwania na deklarację przez miesiąc.

ARiMR – Zaliczki są wypłacane z OB. 80% ONW również 80%. Są kontrole na miejscu. Zaliczki wypłacane są tylko do podstawy płatności a nie do ekoschematów czy PRŚ i ekologii.

Ruszyły prace budowlane dot. manufaktury spożywczej w Białogardzie (ubojnia jest w fazie projektowania). Dla zainteresowanych rolników, Powiatowy Lekarz Weterynarii może przeprowadzić szkolenie dotyczące uboju we własnym gospodarstwie.

17 listopada 2023 r. o godz. 13.00 w Świetlicy Wiejskiej w Lisowie odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR w Stargardzie. Gośćmi na spotkaniu byli: Wójt Gminy Chociwel Stanisław Szymczak, p.o. Zastępcy Dyrektora KOWR OT w Szczecinie Jarosław Staszak, Paweł Lisowski Zastępca Dyrektora KOWR, Kamila Buczek Kierownik KOWR OT w Szczecinie, Bogdan Jaroszek ZODR w Barzkowicach Paweł Więckowski Kierownik KRUS OT w Stargardzie, Maciej Prost Zachodniopomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii oraz Anna Grochowska PIW, Adam Siekierzyński Kierownik WIORIN Koszalin OT w Stargardzie, Prezes ZIR Andrzej Karbowy oraz Delegat do KRIR Waclaw Klukowski.

Na wstępie nowo wybrany Przewodniczący Rady powiatowej ZIR w Stargardzie p. Tomasz Sikorski podziękował za przybycie i powitał zebranych członków rady oraz zaproszonych gości.

Jako pierwszy głos zabrał Bogdan Jaroszek z ZODR w Barzkowicach. Dość obszernie omówił działanie komisji do szacowania szkód spowodowanych wystąpieniem suszy w uprawach, ponieważ był to kontrowersyjny temat w okresie szacowania.

Następnie omówiony został temat strefy ASF. Maciej Prost Zachodniopomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii poinformował, że w Województwie zachodniopomorskim wystąpił afrykański pomór świń u dzików. Na przestrzeni tygodnia w Polsce potwierdzono ponad 30 nowych ognisk ASF dzików. Niemal wszystkie pojawiły się w zachodniej części kraju. W naszym województwie:

- powiat gryfiński (gminy Stare Czarnowo i Widuchowa)
- powiat myśliborski (gmina Myślibórz)
- powiat policki (gminy Dobra i Police)
- miasto Szczecin.

W związku z wystąpieniem ogniska afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwie utrzymującym świnię w miejscowości Przęsocin, w gminie Police, w powiecie polickim, ustanawia się obszar objęty ograniczeniami składający się z obszaru zapowietrzonego obejmującego:

- w powiecie polickim, w gminie Police miejscowości: Leśno Górne, Przęsocin, Siedlice;
- w gminie Miasto Szczecin, w dzielnicy Północ osiedla: Bukowo, Skolwin, Stołczyn, Warszewo.

W następnej kolejności głos zabrał Paweł Lisowski, który podsumował rozdysponowanie gruntów położonych na terenie całego powiatu stargardzkiego, informując jednocześnie, że od 2016 roku wydzierżawiono 3,800 ha w 3,633 umowach dzierżawy, przy sprzedaży na poziomie 318 ha w 438 umowach. Kolejno przedstawiona została oferta rozdysponowania gruntów z podziałem na poszczególne gminy, łącznie z procesami restrukturyzacji. Zaraz po tym poruszono tematy związane z wyborem formy przeprowadzenia przetargów oraz przedłużeniem umów dzierżaw zgodnie z obowiązującym zarządzeniem nr 74/2022/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 8.06.2022 r., które omówione zostały przez obecnego na posiedzeniu rady powiatowej przedstawiciela KOWR. Pani Kamila Buczek Kierownik KOWR omówiła działanie portalu e-rolnik i zachęcała do korzystania. Na zakończenie tematu KOWR-u Paweł Lisowski jak i Jarosław Staszak Dyrektor KOWR odpowiadał na pytania zadawane przez rolników, które dotyczyły m.in.: czynszu dzierżawnego, przeprowadzania procesu restrukturyzacji gruntów.

W drugiej części spotkania Prezes ZIR omówił sprawy dotyczące wyborów do Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Na zakończenie Paweł Więckowski Kierownik KRUS OT w Stargardzie przedstawił bieżące informacje.

Na zakończenie posiedzenia Tomasz Sikorski podziękował za przybycie wszystkim osobom uczestniczącym w posiedzeniu.

Pierwsze posiedzenie Rady Powiatu Kołobrzeskiego VII Kadencji ZIR odbyło się 22 listopada 2023 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Siemysłu według następującego porządku obrad:

1. Plan pracy RP na 2024 rok (propozycja).
2. Informacja dotycząca wysokości stawki w sprawie średniej ceny sku-

pu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia stawki podatku rolnego na rok podatkowy 2024 podanej przez GUS, stanowisko RP w poszczególnych gminach powiatu kołobrzeskiego.

3. Sprawa przedłużenia umowy dzierżawy Spółce.
4. Podsumowanie prac komisji klęsko-

wych na terenie powiatu na dzień posiedzenia rady.

5. Sprawy bieżące i wnioski, dyskusja. Posiedzeniu przewodniczyła Krystyna Grega, która przywitała przybyłych na posiedzenie członków rady i stwierdzając kworum odczytała porządek obrad, proponując wprowadzenie punktu 4 przez głosowanie.

Porządek obrad z wprowadzonym kolejnym tematem został jednogłośnie przyjęty przez radę. Realizując porządek posiedzenia został omówiony plan pracy rady na 2024 r.

Następnie omówiliśmy stanowiska samorządów 6 gmin powiatu kołobrzeskiego, do których rada złożyła wnioski o obniżenie stawki ceny 1 dt żyta wyliczonej przez GUS będącą podstawą do naliczenia podatku rolnego na 2024 r. Proponowane stawki obniżenia średniej ceny skupu żyta przez lokalne samorządy lub brak takich propozycji wydaje się być brakiem zrozumienia dla obecnie bardzo trudnej sytuacji w rolnictwie.

W kwestii prac komisji klęskowych (susza i nawałne deszcze), wszyscy byli zgodni, że pracy było dużo. Jeszcze nie we wszystkich gminach zakończone prace. Dotyczy to nawałnych deszczy, gdyż te wnioski muszą zostać zakończone protokołami z wyliczeniem strat, przyjęte i podpisane przez rolników. A już pojawiają się sytuacje odmowy

podpisania protokołów przez rolników i skargi na pracę komisji.

W ostatnim punkcie obrad rada wypracowała wnioski, które kierujemy do Zarządu ZIR, jak również pod dyskusję do Rad Powiatowych ZIR:

Szybka interwencja uruchamiająca pomoc dla producentów kukurydzy. Ceny skupu ziarna kukurydzy są drastycznie niskie. Proponujemy dopłaty dla producenta na wzór dopłat dla podmiotów skupujących kukurydzę.

Podjęcie rozmów z KOWR dotyczących dania możliwości rolnikom – na ich wnioski – zamiany gruntami dzierżawionymi zasobów (poddzierżawiania na rok, zamiany barterowej) określonych porozumieniem zgłaszanym do KOWR, w celu poprawy struktury agrarnej, wyeliminowania monokultury, chorób i szkodników, da to możliwość wyprodukowania zdrowszego materiału nasiennego (np. sadzeniaka) przy znaczącym obniżeniu kosztów i stosowania środków ochrony roślin (np. w uprawie buraka).

Pochylenie się ponownie nad tematem wspólnego wypracowania definicji „Rolnika aktywnego”. Aby uściślić formułę rolnika indywidualnego na podstawie osobistego prowadzenia działalności rolniczej uwzględniając specyfikę i warunki polskiego rolnictwa, która zapewni pobieranie dopłat i programów pomocowych przez rolników rzeczywiście i faktycznie wykonujących działalność rolniczą.

Zwracamy się o podanie podstawy wyliczenia przez GUS stawek (z jakich źródeł) ceny żyta za 11 kwartałów będącej podstawą wyliczenia stawek podatku rolnego na rok 2024. Średnia cena za 1 dt żyta podana przez GUS znacząco odbiega od rzeczywistych cen uzyskiwanych przez rolników w tym okresie za żyto.

Wnioskujemy do Zarządu ZIR i KRIR o pilne rozmowy z KOWR o umorzenia czynszów dzierżawnych za 2023 rok w związku z wyjątkowo ciężką sytuacją ekonomiczną rolników.

W dniu 24 listopada 2023 r. w Starostwie Powiatowym w Kamieniu Pomorskim odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR w Kamieniu Pomorskim. Gośćmi na spotkaniu byli: Starosta Powiatu Kamień Pomorski – Józef Malec, Zastępca Dyrektora KOWR OT w Szczecinie – Jarosław Staszak, Zastępca Burmistrza w gminie Golczewo – Grzegorz Chłopek oraz Adrianna Tomczyk – Kierownik PZDR w Kamieniu Pomorskim z/s. w Golczewie. Tematem spotkania było omówienie rozdysponowania nieruchomości na terenie powiatu kamieńskiego.

Posiedzenie od powitania rozpoczęła przewodnicząca Andrzej Caban, jednocześnie dziękując Staroście za udostępnienie sali.

Obecni na posiedzeniu uczcili minutą ciszy pamięć zmarłego rolnika.

Następnie Przewodniczący oddał głos Jarosławowi Staszakowi, który przekazał informację na temat dzierżawy i sprzedaży gruntów będących w zasobie KOWR OT w Szczecinie na terenie powiatu kamieńskiego. Przedstawił harmonogram planowanych przetargów i rozdysponowania gruntów rolnych znajdujących się na terenie powiatu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na programy restrukturyzacyjne. W tej części posiedzenia dyskutowano także o problematyce wyłączeń 30% gruntów rolnych z umów dzierżaw, do czego obligowała ustawa z 2011 r. Dyrektor KOWR odpowiadał na liczne py-

tania z sali dotyczące m.in. problematyki poddzierżawiania gruntów bez zgody KOWR, długości trwania umów dzierżaw i sprzedaży gruntów na rynku prywatnym oraz w ramach pierwszeństwa nabycia dzierżawionych nieruchomości.

W kolejnej części spotkania rozmawiano o ugorowaniu gruntów w ramach obowiązkowej praktyki utrzymywania obszarów, na których nie jest prowadzona produkcja rolna i braku szczegółowych wytycznych w tym zakresie.

Na koniec spotkania poruszono kwestie zalewania gruntów, co jest spowodowane zaniedbaniami urzędów melioracyjnych i rowów. Poruszono także temat trudnej sytuacji w jakiej znaleźli się polscy producenci rolni.

Dnia 24 listopada 2023 w Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach odbył się wojewódzki konkurs ekologiczny.

Zwycięzcami Konkursu Wiedzy Ekologicznej „Ekologia – inwestycja dla przyszłych pokoleń” zostali:

- 1 miejsce: Nikodem Jurkiewicz – Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Benicach
 - 2 miejsce: Michał Kulak – Zespół Szkół Leśnych w Rogozińcu
 - 3 miejsce: Jakub Jeske – Zespół Szkół Nr 1 w Stargardzie
- I wyróżnienie: Miłosz Rubinowski – II Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Stargardzie
- II wyróżnienie: Konrad Łukasiewicz – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kamieniu Małym
- III wyróżnienie: Maciej Serafin – Zespół Szkół Nr 6 im. Stanisława Staszica w Szczecinku

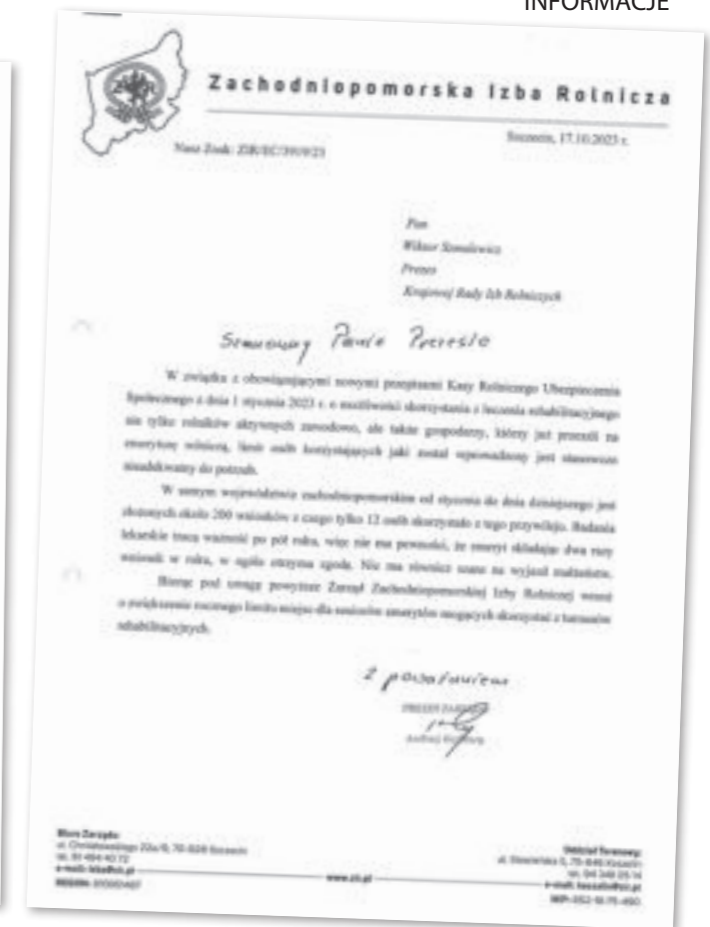
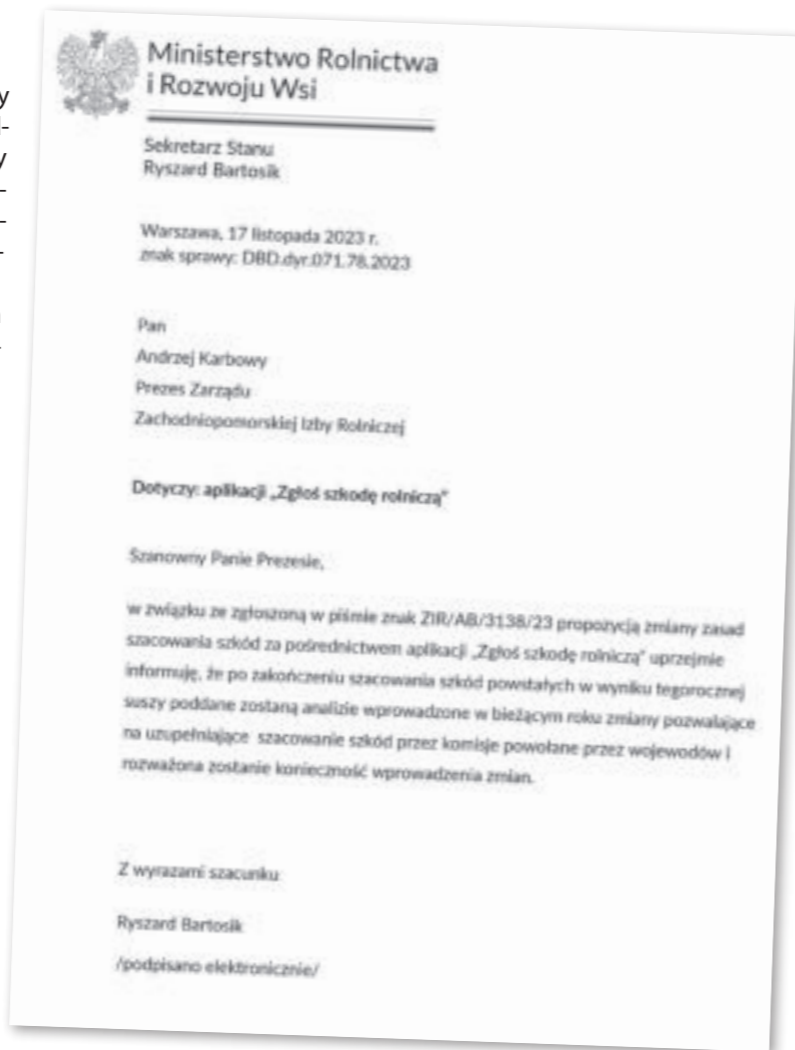
Gratulujemy! Z ramienia Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej nagrodę wręczał pan Mirosław Ignaszak Wiceprezes ZIR.

W sierpniu tego roku Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej zwrócił się do Ministerstwa z wnioskiem o podjęcie prac i wprowadzenie zmian w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zarząd ZIR wskazywał, że według obowiązujących przepisów wysokość szkód jest określana automatycznie przez aplikację publiczną (zgłoś suszę), w której rolnik również ma możliwość sam określić wysokość szkód w swoim gospodarstwie oraz poprzez komisje powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód spowodowanych przez suszę. Wynik oszacowania komisja załącza do aplikacji w postaci raportu komisji. Punkt. 14 ww. rozporządzenia nie precyzuje ostatecznej wartości strat, dlatego w ocenie samorządu rolniczego wspomniany raport komisji jest kluczowym elementem tej procedury. To szacunki niezależnej komisji powinny być przyjmowane jako procentowa wysokość szkód ostatecznie. Szacunek przedstawiony przez komisję ma bowiem charakter rozstrzygający pomiędzy obliczeniami generowanym automatycznie, a tym co przedstawia rolnik.

Reasumując, Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej działając w interesie poszkodowanych rolników oczekiwał podjęcia pilnych prac w tej sprawie.

W połowie listopada Zachodniopomorska Izba Rolnicza otrzymała poniższe pismo z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. – PISMO ZIR – odpowiedź na pismo

INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

Brakuje nawozów wieloskładnikowych dla małych gospodarstw – odpowiedź MRiRW

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu Krajowej Rady Izby Rolniczych w związku z informacjami napływającymi od rolników o brakach nawozów wieloskładnikowych na rynku Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiło następujące informacje.

Z danych opracowanych przez Centrum Doradztwa Rolniczego wynika, że stan zaopatrzenia w nawozy wieloskładnikowe był średni (tj. nawozy są w terminach, gdy będą potrzebne, może ich nie być na składzie, czasami występują problemy z kupnem).

W opinii IERiGŻ PIB obserwowany w ostatnich tygodniach problem dostępności nawozów wieloskładnikowych na rynku ma związek z:

- niższym poziomem krajowej produkcji i importu nawozów wieloskładnikowych w 2022 r. oraz w I połowie 2023 r.;
- wyraźnym wzrostem cen nawozów mineralnych, w tym wieloskładnikowych

obserwowanym w latach 2021–2022 do rekordowych poziomów w historii notowań (we wrześniu 2022 r.) oraz trudnym do przewidzenia kierunkiem zmian ich cen, przez co dystrybutorzy bardziej ostrożnie (w mniejszym stopniu) zaopatrywali się w nadal drogie nawozy w bieżącym roku;

- ożywieniem eksportu nawozów wieloskładnikowych w czerwcu oraz w lipcu br. m/m (na dziś brak danych za miesiące sierpień i wrzesień br.).

Zauważalnie mniejszy w porównaniu z latami poprzednimi popyt na nawozy mineralne obserwowany mniej więcej od końca 2021 r. spowodował, że zarówno krajowa produkcja nawozów wieloskładnikowych jak również ich import już od początku 2022 r. zaczęły się stopniowo zmniejszać. Niemniej jednak zauważalny spadek zarówno produkcji, jak i importu nawozów wieloskładnikowych w relacji

rocznej odnotowano w szczególności w I półroczu 2023 r.

Z danych GUS wynika, że produkcja nawozów wieloskładnikowych zmalała z 1,73 mln ton (w masie nawozu) w 2021 r. do 1,40 mln ton w 2022 r. (o 23,2%). Brak jest danych GUS dotyczących produkcji nawozów wieloskładnikowych za poszczególne miesiące 2023 r., jednak z danych GUS dotyczących produkcji czystego składnika w nawozach mineralnych – fosforu i potasu oszacować można, że produkcja nawozów wieloskładnikowych w I półroczu 2023 r. mogła być o około 45% mniejsza niż rok wcześniej oraz o niemal 60% mniejsza w porównaniu z I półroczem 2021 r.

Z danych Ministerstwa Finansów wynika, że import nawozów wieloskładnikowych, tj. towarów oznaczonych w Taryfie Celnej kodem CN 3105 wyniósł w 2022 r. 726 tys. ton w masie

nawozu, o 32,9% mniej niż rok wcześniej. Z kolei w I półroczu 2023 r. import wyniósł zaledwie 187 tys. ton – o 51,7% mniej niż rok wcześniej oraz o 66,7% mniej niż w I połowie 2021 r.

Eksport nawozów wieloskładnikowych również wykazywał tendencję spadkową, co miało wpływ na krajową produkcję nawozów. Jednak w czerwcu oraz w lipcu br. odnotowano wzrost eksportu m/m. Co więcej wolumen eksportu nawozów w lipcu br. był większy niż rok wcześniej.

Spadek krajowej produkcji jak również mniejszy wolumen importu nawozów wieloskładnikowych wpłynęły na zauważalnie mniejszą podaż tych nawozów dla polskiego rolnictwa. Podaż tych nawozów w punktach sprzedaży okazała się niewystarczającą w odniesieniu do popytu, który sezonowo wzrósł w ostatnich tygodniach (nadal był jednak mniejszy niż w latach poprzednich).

Z drugiej strony na sytuację tą wpływ miały również wysokie ceny nawozów

wieloskładnikowych oraz trudne do przewidzenia kierunki ich zmian, przez co wielu dystrybutorów z dużą ostrożnością podchodziło do zakupów nawozów od producentów. W rezultacie kupowali oni od producentów zazwyczaj mniejsze partie nawozów, przez co poziom zapasów magazynowych był również zauważalnie niższy.

Większa ostrożność przy zaopatrywaniu się w nawozy wieloskładnikowe przez dystrybutorów w br. (które nadal były i są relatywnie bardzo drogie) wynikała z tego, że część z nich kupowała np. nawozy azotowe w II półroczu 2022 r. po rekordowo wysokich cenach, po czym była zmuszona w kolejnych miesiącach sprzedawać nawozy ze stratą, gdyż ceny nawozów azotowych na rynku zauważalnie spadły (zwłaszcza w porównaniu z rekordowym ich poziomem we wrześniu 2022 r.).

Należy oczekiwać, że w kolejnych tygodniach dostępność nawozów wieloskładnikowych w punktach sprze-

daży zwiększy się. Wskazywać mogą na to dane GUS o krajowej produkcji nawozów za ostatnie miesiące. W lipcu oraz w sierpniu br. krajowa produkcja fosforu i potasu w czystym składniku była wprawdzie nadal mniejsza niż rok wcześniej, ale odnotowano jej wzrost m/m. Wzrost produkcji nawozów wieloskładnikowych w ostatnich miesiącach potwierdzają wyniki dotyczące szacunkowych wolumenów produkcji największego producenta nawozów mineralnych w Polsce. Według materiałów informacyjnych Grupy Azoty w czerwcu br. szacunkowy wolumen produkcji nawozów wieloskładnikowych wyniósł 36 tys. ton, w lipcu – 47 tys. ton, w sierpniu – 54 tys. ton, a we wrześniu 64 tys. ton.

Wzrost dostępności nawozów wieloskładnikowych będzie prawdopodobnie wynikał ze zwiększonego importu. Już w czerwcu oraz w lipcu br. odnotowano wzrost wolumenu importu nawozów mineralnych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska w sprawie wzrostu populacji wilka

W dniu 18 października 2023 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska odpowiedziało na pismo Zarządu KRIR z dnia 12 kwietnia 2021 r., na wniosek Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, dotyczący wzrostu liczebności populacji wilka w Polsce.

Wilki objęte są ścisłą ochroną gatunkową na podstawie załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Fakt objęcia wilka ochroną ścisłą nie oznacza jednak, że obowiązujące obecnie przepisy prawa nie przewidują możliwości podjęcia działań przeciwdziałających m.in. zagrożeniu powodowanemu przez te zwierzęta dla życia i zdrowia ludzkiego. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody możliwe jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów wobec osobników tego gatunku, w celu wyeliminowania powodowanego zagrożenia – np. umyślne płoszenie, przemieszczanie z miejsca regularnego przebywania w inne miejsce, czy zabijanie. Zezwolenia wydawane są przez właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (w zakresie umyślnego pło-

szenia i przemieszczania), GDOŚ (w zakresie umyślnego zabijania), Ministra Środowiska (w przypadku gdy czynności mają być wykonane na terenie parku narodowego). Zezwolenia takie mogą być wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunków chronionych oraz przy spełnianiu jednej z przesłanek indywidualnych, jak na przykład interes zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku, gdy zagrożenie jest udokumentowane oraz gdy spełnione są wszystkie przesłanki niezbędne do wydania zezwolenia nie ma przeciwskażeń, aby zezwolenie takie uzyskać. Niemniej jednak należy zaznaczyć, że ewentualne zezwolenia wydawane są wyłącznie na wniosek podmiotu zainteresowanego uzyskaniem stosowanego odstępstwa. Zasadnym jest również podkreślenie, że w przypadku gdy wniosek obiektywnie nie może być załatwiony w formie pisemnej, podmiot zainteresowany uzyskaniem zezwolenia może uzyskać decyzję ustną, po rozpatrzeniu wniosku złożonego drogą elektroniczną. W tym celu należy skontaktować się te-

lefonicznie z GDOŚ pod numerem telefonu podanym na stronie internetowej Urzędu.

Resort podkreśla, iż podstawową formą ochrony dobytku przed szkodami wyrządzanymi m.in. przez wilki, jest jego odpowiednie zabezpieczenie. Zgodnie z orzeczeniem TK obowiązująca regulacja prawna w zakresie zasad odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody powodowane przez niektóre gatunki zwierząt jest zgodna z Konstytucją RP. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że nie istnieje ogólne prawo do odszkodowania od Skarbu Państwa dla określonej kategorii podmiotów. Ponadto, TK opowiedział się przeciwko całkowitej automatyzacji refundacji szkód, zwracając uwagę, że działania odszkodowawcze Skarbu Państwa winny być, powiązane z oceną działań prewencyjnych podejmowanych przez właścicieli i posiadaczy mienia, w którym zaistniała szkoda, gdyż każdy z właścicieli jest odpowiedzialny za dobro własnego mienia. Właściciel lub użytkownik mienia przewidując możliwość wyrządzenia szkody przez zwierzęta ochroną gatunkową w pierwszej kolejności sam powinien podjąć stosowne czynności,

zmierzające do uniknięcia szkody lub zminimalizowania jej rozmiarów. Należy też podkreślić, iż sprawy dotyczące

sytuacji konfliktowych z udziałem wilków traktowane są priorytetowo przez resort środowiska, w tym GDOŚ – or-

gan właściwy do wydania zezwoleń na ewentualną eliminację poszczególnych osobników.

Odszkodowania za zagryzione zwierzęta domowe

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu Krajowej Rady Izby Rolniczych na wniosek Podkarpackiej Izby Rolniczej w sprawie redukcji populacji wilka w Beskidzie Niskim i Bieszczadach oraz wypłaty odszkodowań za zagryzione zwierzęta domowe i psy niezależnie od rasy, Ministerstwo Klimatu i Środowiska przedstawiło zamieszczone poniżej stosowne informacje.

Pomimo, iż wilk *Canis lupus* objęty jest ścisłą ochroną gatunkową na podstawie załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183) należy wyraźnie podkreślić, iż obowiązujące obecnie przepisy prawa przewidują możliwość podjęcia działań przeciwdziałających zagrożeniu powodowanemu przez ten gatunek. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) możliwe jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów wobec osobników tego gatunku, w celu wyeliminowania powodowanego zagrożenia – np. na umyślne płoszenie, umyślne przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania w inne miejsce czy zabijanie. Zezwolenia wydawane są przez właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (w zakresie umyślnego płoszenia i przemieszczania), Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zakresie umyślnego zabijania) oraz Ministra Klimatu i Środowiska (w przypadku, gdy czynności mają być wykonane na terenie parku narodowego). Zezwolenia takie mogą być wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunku chronionego oraz przy spełnieniu jednej z przesłanek indywidualnych, jak na przykład dot. interesu zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku, gdy zagrożenie jest udokumentowane oraz gdy spełnione są wszystkie przesłanki niezbędne do wydania zezwolenia, nie ma przeciwskażeń, aby zezwolenie takie uzyskać. Niemniej jednak należy zaznaczyć, że ewentualne zezwolenia wydawane są

wyłącznie na wniosek podmiotu zainteresowanego uzyskaniem stosownego odstępstwa. Każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie i podlega wszechstronnej ocenie tak, by eliminowane były jedynie osobniki stwarzające rzeczywiste zagrożenie.

Jednocześnie należy podkreślić, że w przypadku, gdy wniosek obiektywnie nie może być załatwiony w formie pisemnej, zainteresowany podmiot może uzyskać decyzję ustną (art. 145 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 775.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego drogą telefoniczną. W tym celu należy skontaktować się telefonicznie z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska pod numerem podanym na stronie internetowej urzędu. Zatem istnieje możliwość szybkiego przeprowadzenia koniecznego odstrzału wilka. W pozostałych przypadkach, gdy np. powodem eliminacji wilka jest konieczność ograniczenia szkód powodowanych przez ten gatunek lub też zagrożenie ze strony wilka jest jedynie potencjalne, konieczne jest uzyskanie pisemnej decyzji administracyjnej. Z uwagi na priorytetowe traktowanie bezpieczeństwa powszechnego, sprawy takie są rozpatrywane bez zbędnej zwłoki.

Natomiast wypłaty odszkodowań za zwierzęta zagryzione przez wilki dokonuje się na podstawie art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z zasadami przyjętymi w § 12 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (Dz. U. z 2018 poz. 645) dokonując oględzin szkody wyrządzonej w odniesieniu do zwierząt, ustala się:

- gatunek zwierzęcia, które spowodowało szkodę;
- rodzaj i rozmiar szkody;
- rodzaj zabezpieczeń zastosowanych przed atakiem drapieżników;
- czas wyrządzenia szkody;
- sposób nadzoru nad zwierzętami gospodarskimi w okresie od zachodu do wschodu słońca.

Rozmiar szkody wyrządzonej w odniesieniu do zwierząt w przypadku zwierząt zabitych, padłych w wyniku odniesionych ran lub których bezzwłoczne uśmiercenie było uzasadnione względami humanitarnymi, zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ustala się uwzględniając:

- liczbę zabitych, padłych w wyniku odniesionych ran lub uśmierconych zwierząt, ich rasę, wiek, rodzaj hodowli (hodowlane, towarowe, zasoby genetyczne), płęć,
- cenę rynkową zabitego, padłego w wyniku odniesionych ran lub uśmierconego zwierzęcia na dzień oględzin szkody – na podstawie wyników badań rynkowych udostępnianych stosownie do art. 5 ustawy z dnia 30 marca 2001 r. rolniczych badaniach rynkowych, a w przypadku braku informacji w tym zakresie – na podstawie danych z innego źródła, pozwalających ustalić cenę rynkową w regionie wyrządzenia szkody,
- koszt utylizacji padliny i jej transportu do najbliższego przedsiębiorstwa zajmującego się utylizacją padliny – na podstawie cennika przyjętego w tym przedsiębiorstwie, o ile koszt utylizacji nie jest refundowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- koszt wizyty lekarza weterynarii stwierdzającego padnięcie zwierzęcia – na podstawie rachunków wystawionych przez tego lekarza.

Rozmiar szkody wyrządzonej w odniesieniu do zwierząt w przypadku zwierząt okaleczonych, ale nadających się do leczenia, ustala się, uwzględniając koszty leczenia okaleczonych zwierząt i wartość produktów leczniczych – na podstawie rachunków wystawionych przez podmioty uprawnione do świadczenia usług lub dostarczania produktów w zakresie leczenia zwierząt.

W przypadku, gdy zwierzę padnie w trakcie leczenia, odszkodowanie za szkodę obejmuje koszty leczenia i wartość produktów leczniczych powiększone o wysokość odszkodowania za szkodę.

Jeśli chodzi o ataki wilków na psy, to należy zwrócić uwagę, że obecne przepisy dotyczące szacowania szkód

i wypłacania odszkodowań za straty spowodowane przez wybrane gatunki chronione dopuszczają możliwość wypłacania szkód za psy nierasowe i takowe są w Polsce wypłacane (np. RDOS Olsztyn podał informacje, że za okres 2010–2021 nie wypłacił odszkodowania za psy rasowe, ale za psy nierasowe wypłacił odszkodowanie w kwocie 1746 zł). Oczywiście wysokość kwoty odszkodowania za psa nierasowego jest odpowiednio niższa

niż za psa rasowego, ze względu na brak jego ceny rynkowej. W przypadku psów nierasowych istnieje problem właściwej wyceny takiej szkody. W takich przypadkach wysokość odszkodowania ustalana jest na podstawie kosztów utylizacji padliny i jej transportu do najbliższego przedsiębiorstwa zajmującego się utylizacją oraz kosztów wizyty lekarza weterynarii stwierdzającego padnięcie zwierzęcia lub kosztów leczenia okaleczonych

zwierząt i wartość produktów leczniczych (zł) – na podstawie rachunków wystawionych przez tego lekarza i podmioty uprawnione do świadczenia usług lub dostarczania produktów w zakresie leczenia zwierząt. Jednak szczególnie wartość emocjonalna zagryzionego psa nierasowego nie jest wartością realnie policzalną, natomiast wydatkowanie środków publicznych musi być transparentne i poparte konkretnymi dowodami.

cyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazano, że:

– katalog inwestycji będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, które w procesie inwestycyjnym wymagają uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, określony został w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przepisy te stanowią transpozycję załącznika I i II dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Urządzenia do uboju zwierząt zostały wymienione w załączniku II pkt 7 lit. f przedmiotowej dyrektywy. Na poziomie prawodawstwa UE nie dookreślono dla tych urządzeń dodatkowych progów i kryteriów warunkujących ich kwalifikację. Oznacza to, że niezależnie od skali, czy lokalizacji, tego typu inwestycje powinny być objęte analizą w zakresie ich potencjalnego wpływu na środowisko;

– zarówno na gruncie regulacji krajowych (§ 3 ust. 1 pkt 96 ww. rozporządzenia), jak i przepisów UE (załącznik II pkt 7 lit. f ww. dyrektywy), instalacje do uboju zwierząt ujęte zostały w grupie przedsięwzięć, które nie podlegają obligatoryjnej ocenie oddziaływania na środowisko. Tak więc, o tym, czy w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przeprowadzana będzie ocena oddziaływania na środowisko, z którą związane jest m.in. sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, decyzje podejmie – przy udziale organów współuczestniczących – organ prowadzący postępowanie, którym w odniesieniu do tego typu inwestycji jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Tym samym obowiązujące instrumenty prawne nie narzucają obligatoryjnego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla rzeźni. Inwestycje tego rodzaju są każdorazowo indywidualnie, z uwzględnieniem wielu czynników, w tym m.in. ich skali i lokalizacji, anali-

zowane w zakresie potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie w piśmie z 6 listopada 2023 r. poinformowano, że propozycja MRiRW w przedmiocie wyłączenia rzeźni rolniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw, może zostać przeanalizowana w ramach przyszłych prac nad zmianą katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W piśmie poinformowano, że GDOŚ nie dysponuje materiałami/badaniami potwierdzającymi brak wpływu tego rodzaju inwestycji na środowisko.

Jednocześnie GDOŚ zwrócił się do MRiRW z prośbą o przekazanie publikacji w tym obszarze, w przypadku ich posiadania, celem umożliwienia – w przyszłości – szczegółowego przeanalizowania przedmiotowego postulatu.

Wystąpienie o rozszerzenie beneficjentów dodatku dla sołtysów

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu Krajowej Rady Izby Rolniczych w sprawie możliwości zmiany przepisów ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa¹, tak aby do świadczenia uprawnione były również osoby, które pełniły funkcję sołtysa przed 1990 r., resort rolnictwa przedstawił następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa, świadczenie przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

1) pełniła funkcję sołtysa na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przez okres co najmniej dwóch kadencji, nie mniej niż przez 8 lat;

2) osiągnęła wiek:

a. w przypadku kobiet – 60 lat,

b. w przypadku mężczyzn – 65 lat.

Do wymaganego okresu pełnienia funkcji sołtysa wlicza się również okres pełnienia funkcji sołtysa na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jeżeli osoba ta następnie pełniła funkcję sołtysa na podstawie przepi-

sów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Z powyższego wynika, że ustawa wiąże wymóg pełnienia funkcji sołtysa z podstawą prawną jej pełnienia, obejmując zakresem podmiotowym jedynie osoby, które funkcję tę pełniły po przemianach ustrojowych, tj. na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Jednakże wobec osób, które zyskały zaufanie swoich społeczności i również po roku 1989 r. pełniły funkcję sołtysa na podstawie nowych przepisów, ustawa uprawnia do doliczenia do wymaganego stażu okres pełnienia funkcji sołtysa przypadający przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Niemniej decydujący jest fakt pełnienia tej funkcji na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Odniesienie w ww. ustawie do roku 1990 stosowane jest w wielu przepisach prawa, co związane jest z reformą administracji publicznej, w ramach której m.in. przywrócono samorząd terytorialny na poziomie gminy. Rozwój instytucji samorządu terytorialnego i wprowadzenie nowych jednostek tego samorządu

oznaczały bardzo istotną zmianę struktury władzy publicznej państwa polskiego. Od początku lat 90. XX w., po reformie administracji publicznej, sołtys jest organem wykonawczym w sołectwie (pomocniczej jednostce administracji gminnej), wybieranym w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. W tym czasie wraz z licznymi zmianami społeczno-ekonomicznymi zwiększył się również zakres działalności sołtysa.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który był projektodawcą ww. przepisów, w pełni docenia społeczną pracę sołtysa na rzecz społeczności wiejskiej. Pomimo wykonywania pracy zawodowej, w większości przypadków w gospodarstwach rolnych, w pełni angażują się oni w realizowanie powierzonych funkcji.

Jednocześnie poinformowano, że w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale analizowane są przepisy prawa w kontekście ich ewentualnej modyfikacji, tak aby w możliwie najwyższym stopniu służyły obywatelom, były jasne, przejrzyste i korzystnie wpływały na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej.

MRiRW w sprawie zwolnień środowiskowych dla rzeźni o małych zdolnościach produkcyjnych

W związku z realizacją wniosku Zespołu ds. Stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wołowego dotyczącym wyłączenia rzeźni rolniczych z obowiązków wynikających z procedury wydawania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia

10 listopada 2023 r., przekazuje co następuje:

Obecnie w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska nie są prowadzone prace legislacyjne ani koncepcyjne w przedmiocie zmiany katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W zakresie po-

stulatu dotyczącego zwolnienia rzeźni o małych zdolnościach produkcyjnych położonych na terenie gospodarstwa z przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz przygotowywania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania de-

Zgłoszenia dodatkowej siedziby stada przy prowadzeniu wypasu pastwiskowego

W odpowiedzi na wniosek KRIR w sprawie obowiązku zgłaszania dodatkowej siedziby stada przy prowadzeniu wypasu pastwiskowego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pismem z dnia 8 listopada 2023 r., informuje co następuje:

W odpowiedzi na pismo znak KRIR/JM/1136/2023 z dnia 26.10.2023 r. w sprawie zapytania dotyczącego konieczności zgłoszenia dodatkowej siedziby stada przy prowadzeniu wypasu pastwiskowego informuję, że w art. 15 ust. 2 Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. 2023 r. poz. 1815) określono rodzaje siedzib stad, które podlegają obowiązkowi rejestracji. W punkcie 1 ust. 2 art. 15 ww. ustawy wskazany jest między innymi wypas zwierząt. Ponadto w ust. 2 wskazano, że każdej z działalności nadaje się odrębny numer.

Zgodnie z definicją siedziby stada wskazaną w art. 2 pkt. 19 ww. ustawy oraz mając na uwadze względy bezpieczeństwa żywności, każde miejsce, w którym tymczasowo lub stale prowa-

dzony jest chów lub hodowla zwierząt i w którym przebywają zwierzęta gospodarskie oznakowane powinno być zarejestrowane jako odrębna siedziba stada, a każde zdarzenie przemieszczenia do i z siedziby stada powinno zostać do Agencji zgłoszone.

Jednocześnie, w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych Agencja przyjęła rozwiązanie, że w przypadku, gdy działki, na których prowadzony jest chów, hodowla lub wypas zwierząt stanowią jedną spójną całość lub posiadają punkty styku, wówczas na wskazanym obszarze może zostać zarejestrowana jedna siedziba stada (w jej skład będą wówczas wchodzić wszystkie zadeklarowane działki ewidencyjne i zlokalizowane na nich budynki, w których prowadzony jest chów, hodowla lub wypas zwierząt). Posiadacz zwierząt może również na każdej posiadanej działce zarejestrować odrębną siedzibę stada, co jednak, zgodnie z w/w ustawą, wiąże się z koniecznością dokonywania zgłoszeń przemieszczeń między tymi siedzibami.

W przypadku, gdy posiadane miejsca, w których prowadzony jest chów lub hodowla nie stanowią jednego spójnego obszaru lub nie posiadają punktów styku nie można zarejestrować na wskazanym obszarze jednej siedziby stada.

Zatem, jeśli nie są spełnione warunki, o których mowa powyżej, to posiadacz zwierząt musi, ze względów epizootycznych, zarejestrować odrębne działalności (siedziby stad).

Jeżeli pastwisko jest oddzielone od siedziby stada np. rowem melioracyjnym lub drogą dojazdową do posesji, to możliwość zarejestrowania pastwiska w ramach posiadanej działalności uzależniona jest, od pozytywnej opinii PLW dopuszczającej dopisanie takiego obszaru (pastwiska) do zarejestrowanej działalności. Warunkiem koniecznym jest dołączenie kopii w/w opinii PLW do zgłoszenia.

Uzupełnienia informacji dotyczącej dodania pastwiska do zarejestrowanej siedziby stada w komputerowej bazie danych prowadzonej przez ARiMR można dokonać na dwa sposoby: przez

aplikację IRZplus, składając dokument Zgłoszenie działalności z zaznaczonym celem: „zgłoszenia zmiana danych” (w Podręczniku użytkownika aplikacji IRZ plus dostępnym w witrynie ARiMR pod adresem: <https://www.gov.pl/at-tachment/70fa499d-653b-448b-b0a2-62b9c98f1f98>, w rozdziale 5.1.1. Zgłoszenie działalności, w którym opisano sposób uzupełnienia informacji w danych działalności) lub przez złożenie w biurze powiatowym Agencji papie-

rowego dokumentu Wniosek o nadanie numeru działalności formularz udostępniony jest na stronie internetowej Agencji <https://www.gov.pl/web/arimr/dokumenty-dotyczace-identyfikacji-i-rejestracji-zwierzat>.

Wniosek o zwiększenie limitu w ramach RHD

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu Krajowej Rady Izby Rolniczych w sprawie zwiększenia maksymalnego limitu dla świeżego mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, koziego i końskiego oraz produkowanych z tego mięsa surowych wyrobów mięsnych i mięsa mielonego zbywanych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego, resort rolnictwa poinformował, co następuje.

Zgodnie z przepisami z zakresu bezpieczeństwa żywności dotyczącymi RHD (1), maksymalny limit zbywania ww. produktów pochodzenia zwierzęcego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego wynosi 2300 kg rocznie i ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do dostarczania tych produktów ww. zakładom, nie zaś do ich zbywania/sprzedazy konsumentom.

Maksymalne ilości żywności zbywanej ww. zakładom w ramach działalności RHD zostały określone w ww. przepisach krajowych z założenia jako małe ilości.

Działalność RHD została wprowadzona w polskim porządku prawnym w odpowiedzi na oczekiwania rolników, którzy wnioskowali o umożliwienie im prowadzenia produkcji żywności w gospodarstwie rolnym na małą skalę, w celu jej zbywania konsumentom i lokalnym zakładom prowadzącym handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta na uproszczonych zasadach z zakresu prawa żywnościowego i z zastosowaniem możliwych ulg w opodatkowaniu. Idea jaka przyświecała wprowadzeniu takiej działalności w Polsce miała na celu umożliwienie rolnikom uzyskiwania dodatkowych dochodów z gospodarstwa rolnego ukierunkowanego na prowadzenie produkcji podstawowej w zakresie uprawy roślin lub chowu/hodowli zwierząt nie zaś prowadzenia produkcji żywności na dużą skalę, w przypadku której potrzeba więcej m.in. czasu, uwagi i zaangażowania podmiotów.

Ponadto, w przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego maksymalne ilości dostaw do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego określone w przepisach krajowych dla działalności RHD musiały spełniać przesłanki dla działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO), wskazane w przepisach prawa Unii Europejskiej (2) i wyjaśnione w wytycznych Komisji Europejskiej (3), ponieważ w przeciwnym razie podmioty prowadzące RHD nie mogłyby skorzystać z odstępstw/ułatwień z zakresu prawa żywnościowego, określonych w ww. przepisach unijnych (2).

Zgodnie z ww. przepisami UE (2) i wyjaśnieniami Komisji Europejskiej (3), dostawy w ramach działalności MLO powinny stanowić małą część całej działalności zakładu, zakłady zaopatrywane powinny znajdować się w jego bezpośrednim sąsiedztwie, a dostawa powinna dotyczyć jedynie niektórych rodzajów produktów lub zakładów.

Pojęcie „marginalna” powinno być bezwzględnie interpretowane jako mała ilość żywności pochodzenia zwierzęcego lub jako mała część działalności zakładu.

W polskim porządku prawnym przyjęto założenie, że maksymalne limity zbywania produktów pochodzenia zwierzęcego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego w ramach działalności RHD będą znacznie niższe od limitów dostaw takich produktów do ww. zakładów, określonych dla podmiotów prowadzących w Polsce podobną do RHD działalność MLO, dla której warunki określono w przepisach krajowych (4).

W przypadku działalności MLO limit dostaw świeżego mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, koziego i końskiego oraz produkowanych z tego mięsa surowych wyrobów mięsnych i mięsa mielonego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta

końcowego wynosi tonę tygodniowo i jest znacznie wyższy niż w przypadku działalności RHD.

Świeże mięso oraz surowe wyroby mięsne i mięso mielone mogą być produkowane i wprowadzane na rynek, w tym przez rolników, w ramach różnych form działalności, tj. oprócz ww. RHD i MLO, również m.in. w zakładzie prowadzącym handel detaliczny, zatwierdzonym zakładzie rozbioru mięsa, czy zatwierdzonym zakładzie produkującym surowe wyroby mięsne i mięso mielone.

Decyzja co do wyboru rodzaju prowadzonej działalności należy do podmiotów.

Należy podkreślić, że w odniesieniu do ww. form działalności RHD, MLO oraz handel detaliczny obowiązują te same wymagania z zakresu higieny środków spożywczych określone w przepisach UE (5).

Natomiast w przypadku zakładów rozbioru mięsa oraz zakładów produkujących surowe wyroby mięsne i mięso mielone, podlegających zatwierdzeniu przez właściwy organ Inspekcji Weterynaryjnej, oprócz ww. wymogów UE (5), obowiązują bardziej restrykcyjne i szczegółowe wymagania z zakresu higieny (6), przy czym tego rodzaju zakłady w Polsce mogą skorzystać z pewnego rodzaju ułatwień w zakresie konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia pomieszczeń, wdrożonych w przepisach prawa krajowego w postaci środków dostosowujących do przepisów UE (7).

Podsumowując, aktualnie w resorcie rolnictwa nie planuje się zmian przepisów krajowych z zakresu bezpieczeństwa żywności dotyczących działalności RHD.

Podmioty w Polsce mają do wyboru różne formy działalności, w ramach których można produkować i wprowadzać na rynek żywność na małą i średnią skalę.

Niezależnie od powyższego, wniosek KRIR zostanie ponownie rozważony w przypadku podjęcia decyzji o kolejnej nowelizacji przepisów krajowych o działalności RHD.

MRiRW w sprawie obowiązku ugorowania 4% gruntów rolnych

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 16 listopada 2023 r., udzieliło odpowiedzi na wnioski w sprawie wyłączenia w nowej Wspólnej Polityce Rolnej obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych, przekazując co następuje:

Obowiązek ugorowania 4% gruntów ornych jest elementem wymogów normy GAEC 8 w ramach warunkowości, która została określona w przepisach rozporządzenia (UE) nr 2021/2115 (1). Zarówno norma GAEC 8, jak i warunki są obowiązkowe do wdrożenia dla krajów członkowskich. Natomiast do polskiego porządku prawnego norma GAEC 8 została wprowadzona w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR), który na podstawie przepisów ww. rozporządzenia podlegał zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Norma GAEC 8 obejmuje m.in. obowiązek przeznaczenia określonego odsetka powierzchni gruntów ornych na obszary i elementy nieprodukcyjne. Skutkiem prac na forum UE nad zapisami ww. rozporządzenia, w których Polska brała intensywny udział, jest m.in. możliwość realizacji normy GAEC 8 za pomocą nie tylko obszarów i elementów nieprodukcyjnych, ale częściowo również za pomocą międzyplonów i upraw wiążących azot, spełniających określone warunki. Zgodnie z PS WPR i rozporządzeniem krajowym w sprawie norm (2), wymóg przeznaczenia 4% na obszary lub obiekty nieprodukcyjne może być realizowany nie tylko poprzez grunty ugorowane ale również poprzez: rowy, oczka wodne, miedze śródpolne i strefy buforowe, żywopłoty, pasy gruntów zadrzewionych, zadrzewienia liniowe, pojedyncze drzewa, zagajniki śródpolne i pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu, spełniające określone kryteria. Lista obszarów i elementów nieprodukcyjnych jest co do zasady wzorowana na liście obowiązującej do 2022 r. w ramach obowiązku utrzymywania obszarów EFA w ramach zazielenienia, z pewnymi modyfikacjami.

W efekcie, w gospodarstwach o powierzchni powyżej 10 ha gruntów ornych, norma GAEC 8 nakłada obowiązek przeznaczenia:

– co najmniej 4% powierzchni tych gruntów na obszary lub obiekty nieprodukcyjne spełniające określone warunki, lub

– w przypadku gdy co najmniej 4% powierzchni gruntów ornych obejmują międzyplony ścierniskowe lub ozime lub wsiewki lub rośliny bobowate, spełniające określone warunki, w tym uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin – co najmniej 3% powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne.

W przypadku gruntów ugorowanych nie mogą być na nich stosowane środki ochrony roślin oraz nie może być prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca. W przypadku gruntów ugorowanych z roślinami miododajnymi (wysianych z konkretnych gatunków roślin miododajnych określonych w przepisach krajowych) nie mogą być na nich stosowane środki ochrony roślin oraz nie może być prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie, z wyłączeniem pasiek, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia.

Z obowiązku przeznaczenia minimalnego udziału powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne wyłączone są gospodarstwa:

- w których więcej niż 75% powierzchni gruntów ornych jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub ugorowanych, lub wykorzystywanych do uprawy roślin bobowatych, lub
- w których więcej niż 75% powierzchni użytków rolnych stanowią trwałe użytki zielone lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub
- o powierzchni gruntów ornych do 10 ha.

Jak wynika z powyższego, nie ma obecnie możliwości usunięcia normy GAEC 8. W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że w 2023 roku, na podstawie czasowego odstępstwa (3) umożliwionego przez Komisję Europejską, na wniosek Polski i innych państw członkowskich, można było prowadzić produkcję na ugorach realizujących normę GAEC 8 z wyjątkiem uprawy kukurydzy, soi i zagajników o krótkiej rotacji.

Odstępstwo umożliwiała elastyczne wykorzystanie gruntów ornych do produkcji żywności i służyło zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego w obliczu konfliktu zbrojnego w Ukrainie.

Część państw członkowskich, w tym Polska, widzi zasadność utrzy-

mania odstępstwa od normy GAEC 8 w 2024 r. ze względu na niekorzystne warunki pogodowe, trudną sytuację rynkową i wpływ wojny w Ukrainie na sytuację rolników. Stosownie wnioski zostały już złożone do Komisji Europejskiej, jednak na chwilę obecną nie ma jej zgody na wdrożenie odstępstwa od normy GAEC 8 w 2024 r. Niemniej temat ten jest nadal analizowany przez służby Komisji.

Odnosząc się do propozycji wprowadzenia alternatywnych rozwiązań utrzymania 4% gruntów ugorowanych, należy zauważyć, że wymogi normy zakładają (informacja powyżej) wyłączenie gospodarstw rolnych posiadających określone powierzchnie gruntów ornych mogących służyć jako baza paszowa dla zwierząt.

Odnosnie uznania „łłąk kwietnych” w ramach ekoschematu jako powierzchni nieprodukcyjnych, uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z zapisami w Planie Strategicznym oraz rozporządzeniem ws. ekoschematów (4), płatności do obszarów

z roślinami miododajnymi są przyznawane do powierzchni gruntów ornych, z wyłączeniem powierzchni obszarów nieprodukcyjnych będących gruntami ugorowanymi z roślinami miododajnymi, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy o Planie Strategicznym (5).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia ws. ekoschematów, płatności w ramach tego ekoschematu przysługują, jeżeli rolnik utworzył obszar z roślinami miododajnymi poprzez wysianie mieszanki składającej się co najmniej z dwóch określonych w przepisach gatunków roślin miododajnych, z tym że mieszanka ta obejmuje co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z gatunków tzw. nieprodukcyjnych, a gatunki roślin miododajnych z gatunków „produkcyjnych” nie są dominujące w tej mieszance. Wymogi ekoschematu zakazują prowadzenia produkcji rolnej, z wyjątkiem prowadzenia pasiek, w tym: wypasu i koszenia oraz stosowania nawozów i środków ochrony roślin w terminie do dnia 31 sierpnia.

Zgodnie z wcześniejszą korespondencją w sprawie derogacji, ze względu na niekorzystne warunki pogodowe, trudną sytuację rynkową i wpływ wojny w Ukrainie na sytuację rolników, resort rolnictwa widzi zasadność od-

stępsztw nie tylko od normy GAEC 8, lecz również od GAEC 7 w 2024 r. Stosowne wnioski o przedłużenie derogacji były przez Polskę wraz z innymi krajami zgłaszane do Komisji Europejskiej

i były przedmiotem posiedzeń Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w czerwcu, lipcu i październiku br.

Jednakże nie wszystkie państwa członkowskie poparły propozycję

utrzymania odstępstw od stosowania wybranych norm GAEC. Do chwili obecnej nie ma również pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej na wdrożenie derogacji w 2024 r.

Jest decyzja KE w sprawie pomocy dla producentów brokułów i kalafiorów

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało, że w czwartek 16 listopada 2023 r. Komisja Europejska wydała decyzję o zgodności ze wspólnym rynkiem programu pomocy dla producentów kalafiorów i brokułów, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Zarząd Krajowej Rady Izby Rolniczych wnioskuje o udzielenie takiej pomocy

2 października 2023 r. w związku z trudną sytuacją producentów brokułów i kalafiorów spowodowaną zakłóceniami rynku tych warzyw.

Pomoc dla producenta rolnego, któremu podmiot odmówił odbioru pełnej ilości zakontraktowanych produktów rolnych będzie wynosiła 1250 zł na 1 ha uprawy kalafiorów lub brokułów. Do wyliczenia powierzchni uprawy przyjmuje się iloraz ilości nieodebranych kalafiorów i brokułów

oraz średniego plonu, według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2021 r.

Pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na podstawie wniosku tego producenta rolnego złożonego do 30 października 2023 r.

źródło: www.krir.pl

INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Interwencje pszczelarskie – wystartowało 7 naborów

Do 18 stycznia 2024 r. hodowcy pszczół, zrzeszające pszczelarzy organizacje, ośrodki doradztwa rolniczego i jednostki naukowo-badawcze mogą składać wnioski o dofinansowanie z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. Trzy ze skierowanych do nich interwencji (I.6.2, I.6.3 i I.6.5) były realizowane w kwietniu tego roku, cztery (I.6.1, I.6.4, I.6.6 i I.6.7) są dostępne po raz pierwszy. Dokumenty można składać wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.

WSPIERANIE PODNOSZENIA POZIOMU WIEDZY PSZCZELARSKIEJ (I.6.1)
To dofinansowanie skierowane jest do organizacji pszczelarskich oraz jednostek doradztwa rolniczego. Wsparcie obejmuje organizację szkoleń dotyczących m.in. prowadzenia gospodarki pasiecznej, chorób pszczół, pożytków i produktów pszczelich. Koszty kwa-

lifikowalne zostały w tym przypadku szczegółowo określone, a refundacji podlegać może nawet 100 proc. poniesionych wydatków.

INWESTYCJE, WSPIERANIE MODERNIZACJI GOSPODARSTW PASIECZNYCH (I.6.2)

Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać indywidualni pszczelarze oraz – w ich imieniu – organizacje pszczelarskie. Wsparciem finansowym objęty jest zakup nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej, np. miodarek, odstożników oraz uli lub ich elementów. Podobnie jak to było wiosną, refundacja wynosi do 60 proc. kosztów netto. Maksymalna wysokość pomocy przekazanej beneficjentowi to 100 zł w przeliczeniu na jeden posiadany pień pszczeli, a dofinansowanie na jednego hodowcę nie może przekroczyć 15 000 zł.

WSPIERANIE WALKI Z WARROZĄ PRODUKTAMI LECZNICZYMI (I.6.3)

O to wsparcie na rzecz hodowców pszczół mogą się starać wyłącznie organizacje pszczelarskie. Przeznaczenie pieniędzy to zakup warrozbójczych produktów leczniczych – nie tylko weterynaryjnych, lecz także tych zawierających substancje czynne dopuszczone do stosowania w gospodarstwach ekologicznych. W tym przypadku zwrotowi podlega do 90 proc. kosztów netto zakupu leków.

UŁATWIENIE PROWADZENIA GOSPODARSTWA WĘDROWNEJ (I.6.4)

Wnioski o przyznanie pomocy w ramach tej interwencji mogą składać wyłącznie indywidualni pszczelarze. Realizowane z dofinansowaniem operacje muszą dotyczyć zakupu nowego sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki wędrownej, m.in. wag pasiecznych czy przyczep do prze-

wozu uli. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji do 60 proc. kosztów netto. Natomiast limit wsparcia ustala się na podstawie wielkości gospodarstwa pszczelarskiego. 150 zł na jeden posiadany pień pszczeli otrzyma hodowca, który ma ich od 25 do 149. Tych pszczelarzy, którzy mają co najmniej 150 pni, obowiązuje stawka w wysokości 200 zł. Jednak w sumie nie mogą oni otrzymać więcej niż 40 tys. zł.

POMOC NA ODBUDOWĘ I POPRAWĘ WARTOŚCI UŻYTKOWEJ PSZCZÓŁ (I.6.5)

O dofinansowanie mogą się ubiegać, w imieniu pszczelarzy, zrzeszające ich organizacje. Wsparciem objęty jest zakup: matek pszczelich z linii hodowla-

nych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry; odkładów lub pakietów pszczelich z matkami pochodzącymi z linii hodowlanych; a także odkładów lub pakietów pszczelich od producentów, którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy. Jeśli chodzi o tę interwencję, refundacji podlega do 70 proc. kosztów netto, a maksymalna kwota pomocy dla beneficjenta to 10 000 zł.

WSPARCIE NAUKOWO-BADAWCZE (I.6.6)

Wnioski o przyznanie tej pomocy mogą składać jednostki naukowo-badawcze zajmujące się tematyką pszczelarską. Dofinansowanie obejmuje prace poświęcone zdrowiu pszczół, jakości

produktów pszczelich i innowacjom w gospodarce pasiecznej. Pomoc jest udzielana do wysokości limitu, który nie może przekroczyć 80 000 zł dla pojedynczego beneficjenta w danym roku pszczelarskim i jest przyznawana w formie refundacji do 100 proc. kosztów netto.

WSPIERANIE BADANIA JAKOŚCI HANDLOWEJ MIODU ORAZ IDENTYFIKACJA MIODÓW ODMIANOWYCH (I.6.7)

Beneficjentami tej pomocy mogą być wyłącznie indywidualni pszczelarze, a wsparcie przeznaczone jest na zakup analiz fizyko-chemicznych miodu lub analizy pyłkowej miodu. Jeśli chodzi o liczby i kwoty, to refundacji podlega do 90 proc. kosztów, a limit to 10 tys. zł.

KPO: Rolnictwo 4.0 – nabór wystartował

Od 15 listopada do 15 grudnia 2023 r. można się ubiegać o dofinansowanie przedsięwzięć służących wdrożeniu rozwiązań w zakresie rolnictwa 4.0. Nabór prowadzony jest wyłącznie drogą elektroniczną. Pula środków wynosi 164 mln zł.

Pomoc udzielana jest w ramach „Inwestycji na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu” i pochodzi z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

O wsparcie na realizację przedsięwzięć służących wdrożeniu rozwiązań w zakresie rolnictwa 4.0 z KPOiZO mogą się starać pełnoletnie osoby fizyczne, które mają nadany przez ARiMR numer identyfikacyjny, a oprócz tego jako rolnicy są ubezpieczone w KRUS-ie albo przyznano im płatności bezpośrednio (w 2023 lub 2022 roku), albo są posiadaczami bydła, wielbłądotatych, jeleniowatych, owiec, kóz, świń lub koniowatych.

Pomoc udzielona jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć 200 tys. zł. Refundacji podlega standardowo do 65 proc. kosztów kwalifikowanych. Natomiast w przypadku

osób urodzonych po 31 grudnia 1982 roku lub rolników zajmujących się certyfikowaną produkcją ekologiczną zwrot obejmuje do 80 proc. kosztów. Starającemu się o wsparcie przysługuje również prawo ubiegania się o zaliczkę.

Dofinansowaniem mogą zostać objęte przedsięwzięcia polegające na wdrożeniu systemów teleinformatycznych i rozwiązań cyfrowych do obsługi procesów produkcji czy też wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych. Pomoc przysługuje zatem, gdy przedmiotem inwestycji jest nabycie i instalacja maszyn, sprzętu oraz oprogramowania komputerowego. Wsparcie dotyczy zakupu np. systemów zarządzania gospodarstwem, dronów rozpoznawczych i wykonawczych służących do prowadzenia działalności rolniczej, specjalistycznych robotów czy sensorów. Refundacja dotyczy również tzw. kosztów ogólnych.

Wnioski Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wyłącznie za pośrednictwem swojej Platformy Usług Elektronicznych (otwórz) od 15 listopada do 15 grudnia 2023 r. Nabór może zostać skrócony, w przypadku gdy zapotrzebowanie wynikające ze złożonych wniosków wyniesie 150 proc. dostępnego limitu.

Odtwarzanie potencjału produkcji rolnej – wciąż można się starać o fundusze

Do 29 grudnia 2023 r. rolnicy, którzy ponieśli straty w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk atmosferycznych lub ASF, mogą ubiegać się o środki finansowe na „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej”. Kwota pomocy w ramach tego działania finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 to maksymalnie 300 tys. zł.

Biura powiatowe i oddziały regionalne ARiMR przyjmują wnioski od zainte-

resowanych odtwarzaniem potencjału produkcji rolnej już tradycyjnie niemal przez cały rok. Obecny nabór kończy się 29 grudnia 2023 r. Ze złożonych dotychczas dokumentów wynika, że zainteresowani tym wsparciem ubiegają się o dofinansowanie w wysokości blisko 2,4 mln zł.

Pomoc przysługuje dwóm grupom rolników. Do pierwszej należą ci, których gospodarstwa ucierpiały na skutek: deszczu nawalnego, suszy,

przymrozków wiosennych, ujemnych skutków przezimowania, obsunięcia się ziemi, lawiny, gradu, huraganu czy uderzenia pioruna. Drugą stanowią hodowcy trzody chlewnej poszkodowani w wyniku wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (ASF).

O dofinansowanie można się ubiegać, gdy spowodowane przez klęski żywiołowe lub niekorzystne zjawiska klimatyczne szkody w gospodarstwie, np. w sprzęcie, wieloletnich uprawach

rolnych albo zwierzętach gospodarskich, powstały w roku, w którym jest składany wniosek lub w jednym z dwóch poprzednich lat. Straty muszą wynosić przynajmniej 30 proc. średniorocznej produkcji rolnej z trzech lat poprzedzających rok, w którym odnotowano szkodę. Pod uwagę można wziąć również pięć lat poprzedzających rok wystąpienia straty – pomija się te, w których produkcja była najwyższa i najniższa. Z kolei jeśli w gospodarstwie wystąpi ASF, o pomoc mogą starać się rolnicy, którym powiatowy lekarz weterynarii nakazał zabicie świń lub zniszczenie ich zwłok. W tym przy-

padku szkoda także powinna wynosić co najmniej 30 proc. trzody chlewnej posiadanej przez rolnika.

Rekompensaty z tytułu szkód powstałych w wyniku klęsk żywiołowych można przeznaczyć na odtworzenie składników gospodarstwa, które uległy zniszczeniu. Wysokość szkody musi oszacować komisja powołana przez wojewodę, a zakres kosztów podlegających refundacji musi być zgodny z katalogiem kosztów kwalifikowanych. W przypadku gdy w wyniku klęski żywiołowej zniszczona została konkretna maszyna rolnicza, można otrzymać dofinansowanie na jej odkupienie.

Trzeba pamiętać, że musi być nowa. A jeśli np. w wyniku przejścia huraganu zniszczeniu uległ sad, pomoc powinna zostać przeznaczona na odtworzenie uszkodzonych nasadzeń. Natomiast gdy przyczyną strat jest ASF, inwestycje realizowane z dofinansowaniem nie mogą być związane z produkcją świń.

Maksymalna pomoc, jaką można otrzymać w ramach tego wsparcia w całym okresie realizacji PROW 2014–2020, to 300 tys. zł na jednego beneficjenta i gospodarstwo. Poziom dofinansowania nie może jednak przekroczyć 80 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację danej inwestycji.

INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Dopłaty do ubezpieczeń rolnych w 2024 r.

Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2024 r., przedłożone przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

Rozporządzenie przewiduje udzielenie 65% dopłat ze środków budżetu państwa do składek z tytułu ubezpieczenia:

- od ryzyka wystąpienia szkód na uprawy rolne (zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw)
- oraz zwierząt gospodarskich (bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń).

NAJWAŻNIEJSZE ROZWIĄZANIA

Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dopłaty z budżetu państwa do składek ubezpieczenia przysługują producentom rolnym w wysokości do 65% składki. Rozporządzenia przewiduje udzielenie 65% dopłat ze środków

budżetu państwa do składek z tytułu zawarcia przez producentów rolnych z zakładami ubezpieczeń umów ubezpieczenia:

- upraw rolnych (zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru) od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę oraz ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne do składki do 1 ha uprawy;

- zwierząt gospodarskich (bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń) od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności do składki do 1 sztuki.

65% dopłat do składki ubezpieczenia przysługuje w przypadku zawarcia przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia zawierającej pakiet rodzajów ryzyka i określenia przez zakład ubezpieczeń stawki taryfowej nieprzekraczających 9% sumy ubezpieczenia. W przypadku upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V i VI powyższa stawka taryfowa będzie mogła zostać określona w wyższej wysokości 12% i 15% sumy ubezpieczenia tych upraw. Po przekroczeniu ww. stawek dopłata będzie proporcjonalnie pomniejszana.

W przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich dopłaty przysługują producentom rolnym w wysokości 65% składek pod warunkiem określenia przez zakłady ubezpieczeń stawek taryfowych ubezpieczenia od łącznego ubezpieczenia zwierząt nie przekraczających 0,5% sumy ubezpieczenia.

ROLNIKU... PRZEDSIĘBIORCO!

Zachęcamy do umieszczania w naszym „Echu Zachodniopomorskiej Wsi...” swoich reklam! Docieramy jako **bezpłatny** miesięcznik do rolników, instytucji okołoroľniczych, szkół i urzędów.

Warto – ceny bardzo przystępne!

Szczegóły:

tel. 91 484 40 72, e-mail: izba@zir.pl • tel. 94 346 05 14, e-mail: koszalin@zir.pl

UWAGA!

**ZAMÓW
REKLAMĘ
JUŻ TERAZ!**

Program Pierwsze Mieszkanie

BEZPIECZNY KREDYT
Z DOPŁATAMI DO RAT

BEZPIECZNY KREDYT 2% **RRSO 3,7%**

GBS Bank

Dołącz do znajomych

Bank Polski

www.gbsbank.pl

Grupa BPS

Pomorskie Biuro Regionalne
z siedzibą w Koszalinie
ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin
T. +48 94 342 03 90
e-mail: koszalin@tuw.pl

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Oddział w Szczecinie
ul. Potulicka 36, 70-234 Szczecin
T. +48 91 484 99 67
e-mail: szczecin@tuw.pl

UBEZPIECZENIA OBOWIĄZKOWE I DOBROWOLNE DLA ROLNIKÓW

Zadbane budynki, nowoczesne maszyny oraz obfite zbiory to wyznaczniki dobrze prosperującego gospodarstwa rolnego. Wraz z dynamicznym rozwojem rolnictwa wzrasta potrzeba zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa majątku, a koniec roku to dla rolników odpowiedni moment, by wznowić obowiązkowe i dobrowolne ubezpieczenia.

Zgodnie z przepisami prawa¹ rolnicy mają obowiązek ubezpieczyć budynki rolnicze od ognia i innych zdarzeń losowych, a także muszą mieć ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

Obowiązkowo trzeba ubezpieczyć budynek rolniczy (z dniem pokrycia budynku dachem):

- trwale związany z gruntem,
- posiadający fundamenty,
- wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych,
- o powierzchni przekraczającej 20 m²,
- którego posiadaczem lub współposiadaczem jest rolnik.

Obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolniczych obejmuje szkody powstałe na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego.

Bezpieczeństwo tkwi w szczegółach

Obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolniczych warto jednak uzupełnić o ochronę na wypadek szkód, które mogą spowodować poważne straty finansowe, a powstają w wyniku: silnego wiatru (niebędącego huraganem), przepięcia, przenikania wody z gruntu, upadku masztu lub drzewa, katastrofy budowlanej, zalanania, obciążenia lodem. Z dodatkowego zakresu ubezpieczenia można skorzystać zawierając umowę w ramach pakietu „Bezpieczna Zagroda”.

Oprócz budynków rolniczych właściciele gospodarstw mogą objąć dodatkową ochroną ubezpieczeniową: wiaty, silosy, mikroinstalacje OZE, kolektory słoneczne, zewnętrzne zbiorniki na gaz płynny, ogrodzenie wraz z bramą, pergole, altany, szklarnie ogrodowe. Ubezpieczenie oferowane w pakiecie „Bezpieczna Zagroda” chroni też ruchomości domowe, w tym: meble, sprzęt gospodarstwa domowego, lustra, szyby, odzież, sprzęt: audiowizualny, komputerowy, turystyczny, sportowy, gotówkę, biżuterię, antyki oraz wyposażenie tarasu czy ogrodu. A także mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym: ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, sprzęt rolniczy oraz materiały i zapasy.

Co roku, przed wznowieniem ubezpieczenia warto przeanalizować, czy wykaz budynków wskazanych w obowiązującej umowie ubezpieczenia jest aktualny, czy uwzględniono w nim przeprowa-

dzane remonty lub dokonane wyburzenia. Wszelkie tego typu informacje powinny zostać zgłoszone ubezpieczycielowi przed terminem, w którym kończy się ważność dotychczasowej umowy ubezpieczenia. Aktualne dane, podane w umowie, są istotne w przypadkach, gdy dochodzi do szkody, ponieważ mają wpływ na szacowanie jej wysokości i szybkość wypłaty.

OC – kluczowy element ochrony

Zgodnie z obowiązującym prawem¹ rolnicy, którzy posiadają lub współposiadają gospodarstwo rolne (choćby bez zabudowań, użytki rolne o powierzchni przekraczającej 1 ha) są zobowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego – i to już w dniu, w którym stają się posiadaczami lub współposiadaczami gospodarstwa rolnego.

Jest to ochrona ubezpieczeniowa, która obejmuje szkody wyrządzone przez samego rolnika, np. gdy podczas wykonania oprysków środek ochrony roślin zostanie zniesiony przez wiatr i trafi na pole sąsiada, niszcząc jego uprawy, jak też przez osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub pracujące w tym gospodarstwie.

Obowiązkową ochroną ubezpieczeniową objęte są też osoby trzecie, które poniosły szkodę w związku z posiadaniem przez rolnika gospodarstwem. Dzieje się tak wtedy, gdy np. należące do rolnika zwierzęta uciekły z gospodarstwa i wyrządziły szkodę w mieniu należącym do sąsiada. W takiej sytuacji, osoba poszkodowana może ubiegać się o wypłatę należnego odszkodowania. Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolnika umożliwi też wypłatę odszkodowania w przypadku wystąpienia szkody, której następstwem jest uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia czy śmierć osoby trzeciej.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest najstarszym i jednym z najliczniejszych zakładów ubezpieczeń wzajemnych w Polsce, który śledzi zmiany zachodzące w rolnictwie i na bieżąco dostosowuje oraz uatrakcyjnia ofertę ubezpieczeniową do aktualnych oczekiwań rolników, tworząc przeznaczone dla rolników programy ubezpieczeniowe, zapewniające kompleksową i atrakcyjną cenowo ofertę ubezpieczenia ich majątku. Zaś dzięki utrzymywaniu bliskich relacji ze środowiskiem rolniczym, TUW „TUW” ma możliwość szybkiego reagowania i niesienia pomocy rolnikom w razie wystąpienia zdarzeń losowych.

Zachęcamy do skontaktowania się z naszymi agentami lub odwiedzenia placówek terenowych TUW „TUW”, gdzie można uzyskać informacje o ofercie, a także pomoc w wyborze najkorzystniejszego zakresu ubezpieczenia.

¹ Według ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Certyfikowany czujnik czadu Kidde gratis przy obowiązkowym ubezpieczeniu budynków w gospodarstwie rolnym ze składką min. 250 zł

*oferta do wyczerpania zapasów, więcej informacji w placówkach TUW „TUW”

www.tuw.pl